

Civic organization “Scientific society ‘Slobozhanshchyna’”
Personality Development In the Age of Globalization
Collection of scientific papers

Personality Development In the Age of Globalization: Collection of scientific papers. Morrisville, Lulu Press., 2016. 168 p.

Civic organization “Scientific society ‘Slobozhanshchyna”

84301, p/o box 89, Kramatorsk, Ukraine

Tel.: +380501484721; +380734562353

E-mail: office@confml.org

Web: www.confml.org

Collection of scientific papers «Personality Development In the Age of Globalization». Humanities and economics.

Published by Lulu Press, Inc.

Lulu Press, Inc.

627 Davis Drive, Suite 300,

Morrisville, NC 27560

© Authors of papers, 2016

© Civic organization “Scientific society ‘Slobozhanshchyna””, 2016

ISBN 978-1-365-55741-5

Тетяна Должикова

канд. філол. наук

Лілія Шутова

канд. філол. наук

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ключові слова: глобалізація, мовна особистість, мережеве спілкування, інформаційно-комунікаційні технології.

Анотація: Сучасні глобалізаційні процеси, які охопили всі сфери життя, спонукають спеціалістів різних галузей шукати нові способи адаптації в інформатизованому життєвому просторі. Велика роль у цьому процесі належить мовленнєвим умінням і навичкам. Нові форми комунікації, зокрема мережеве спілкування, – не лише засіб встановлення контактів з іншими мовцями, а й шлях до пізнання інших лінгвокультур, можливість навчатися й працювати дистанційно. Глобальне інформаційне середовище потребує нового світорозуміння та сучасного типу мислення.

Tetiana Dolzhykova

PhD of philological

Lilia Shutova

PhD of philological

State-Run Establishment “Luhansk Taras Shevchenko National University”

FORMATION OF LINGUISTIC PERSONALITY IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Key words: globalization, linguistic personality, net communication, information and communicative technologies.

Annotation: Modern globalization processes which have entered all the spheres of our life make specialists in different fields of science search for new ways of adaptation in the informational life space. Speech skills and habits play a very important role in this process. New forms of communication, the net

communication in particular, are not only the way of establishing contacts with other speakers but also a way for understanding new linguocultures, an opportunity to study and to work distantly. The global information environment requires a new world outlook and a modern type of thinking.

З кінця XX століття функціонування соціуму набуває нових рис, не характерних для попередніх етапів розвитку цивілізації. На рівні всіх соціально-культурних сфер почали нівелюватися межі, що раніше були природними і відділяли одне соціально-культурне чи економічне явище від іншого. Таке розмивання меж отримало в сучасному світі назву „глобалізація”. Глобалізація – процес всесвітньої економічної, політичної, культурної інтеграції та уніфікації [Чемеркін, с. 4].

Феномен глобалізації змінив вектор наукових досліджень у бік проблеми взаємодії не лише людини й суспільства, а й людини з людиною.

Тепер особливо гостро постає питання власної і колективної ідентичності. Причини цього кореняться в наявності різних комунікаційних потоків і систем соціальної взаємодії на індивідуальному та колективному рівнях [Салихов, с. 122]. Кожна індивідуальність має усвідомити, хто вона, як їй будувати стосунки із подібними до себе. Сьогодні існує кілька можливих джерел власної ідентифікації. Серед інших важливе місце належить культурному типу, куди входять, зокрема, мовна й національна ідентичність.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що сучасний стан розвитку мовної компетентності людини зумовлює необхідність використання інноваційних підходів до формування мовної особистості нового типу в умовах глобальної інформатизації.

Метою цієї розвідки є аналіз змін способів сучасної комунікації та взаємодії і визначення шляхів удосконалення міжособистісних контактів.

Науковці зазначають, що в умовах глобалізації змінюється ієрархія ціннісних орієнтирів: на перший план виходять постматеріальні цінності, зокрема „самореалізація особистості; нарощування інтелектуального потенціалу; максимальне розкриття в соціально-значущій діяльності” [Ананьева, с. 9]. Актуальним залишається вироблення нових світоглядних

підходів, спрямованих на домінування у свідомості людини її інтелектуальних та культурних цінностей.

Динамічні процеси в житті суспільства призвели до того, що людина сьогодні змушена змінювати манеру поведінки, вчитися нових технологій і нового типу спілкування. Для реалізації комунікативних завдань людина шукає відповідні форми спілкування, нові зручні комунікативні сфери.

Постулат про те, що людська мова має дві форми – усну й писемну – на сьогодні потребує корекції, оскільки з'явилась ще одна, яка посіла проміжне місце між ними. Ідеться про мовленнєві жанри Інтернету – блоги, соціальні мережі, форуми, чати й под., – які підтверджують своєрідність цієї форми спілкування. Таке мовлення відтворене на письмі, воно сприймається зором, але структура висловлювання нагадує усну форму. Комп'ютерне письмо лінгвісти називають візуальним мовленням. Ми, власне, не пишемо, ми передаємо певні імпульси за допомогою натискання пальцями кнопок клавіатури. Сучасна комунікація активно переміщується в бік Інтернету, більшість людей надає перевагу саме такій формі спілкування.

Сучасний етап розвитку суспільства – етап зміни правил комунікації. Це стосується не тільки етикетних формул вітання, прощання („доброго часу доби”, „на зв'язку”, „до зв'язку”, „почуємося”, „па-па”, „бувай”), а й відношення до письмового мовлення. Недоліком такої форми особистісної взаємодії вважають неможливість висловити емоції, хоча умовно можна говорити про „збагачення” письмового мовлення: у написаному тексті можна висловити свої емоції, скажімо, за допомогою „смайликів”, дужок і крапок. Так у письмове мовлення вкраплюється настрій.

Оскільки кожна мова концептуалізована за власними законами, її носії повинні шукати способи органічної взаємодії з представниками інших націй і культур.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій накладає відбиток і на завдання, які висуваються до сучасної освіти, що сприяє збільшенню ефективності освітнього процесу. „Формування спеціаліста з гуманістично-орієнтованим мисленням, ідеологічним плюралізмом – одне з домінуючих

завдань у розробці нової концепції освіти, продиктоване суспільною необхідністю” [Ничкало].

Щоб людина могла вільно орієнтуватися в океані інформації, обрати з нього найбільш цінне й продуктивно його використовувати з освітньою метою, створено навчальні інтернет-ресурси, програми дистанційного навчання, набуває обертів система он-лайн-навчання. Це сприяє розвитку у молодих людей самостійності у прийнятті рішень, цілеспрямованості, виробленню навичок аналізу, уміння критично мислити та спілкуватися у віртуальній реальності з представниками різних культур.

Отже, мовна особистість на сучасному етапі – це креативна, інтелектуально розвинена людина, здатна орієнтуватися в інформаційному просторі, яка знає і розуміє інші мови, що уможлиблює процес спілкування незалежно від національності адресата. Потреба суспільства в таких людях вимагає уваги до мовного аспекту навчання з урахуванням досягнень інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті : позамовні та внутрішньоструктурні процеси / С. Г. Чемеркін. – К., 2009 – 240 с.

Салихов Г. Г. Проблема ідентичності в умовах глобалізації / Г. Г. Салихов // Век глобалізації. – 2011. – № 1. – С. 122–129.

Ананьева Е. П. Личность и общество в эпоху глобалізації : толерантность как принцип взаємодія / Вісник СевНТУ. Сер. : Філософія. – 2013. – Вип. 141. – С. 7–11.

Ничкало Н. Г. Дидактичні принципи формування комунікативної компетентності майбутніх філологів у позанавчальній діяльності з використанням мультимедійних технологій [Електронний ресурс] / Н. Г. Ничкало // Вісн. Нац. акад. держ. прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps-_2013_4_15.pdf.

Civic organization “Scientific society ‘Slobozhanshchyna’”
Personality Development In the Age of Globalization
Collection of scientific papers